

WPLYWCZYTA NA ROZWÓJ DZIECI

Wszyscy chcemy, aby nasze dzieci wyrosły na mądrych, dobrych i szczęśliwych ludzi. Jest na to sposób – czytajmy dzieciom! Na pewno każdy rodzic chce przekazać swojemu dziecku to, co najlepsze. Chce, aby dobrze się rozwijało, nie miało problemów w przedszkolu, szkole, a na swojej drodze spotykało samych życzliwych ludzi. Wiele dorosłych ludzi choć umie czytać, nie czyta. Dlaczego? Ponieważ nawyk i potrzeba czytania lektury muszą powstać w dzieciństwie. Czytanie książek jest zatem jedną z pierwszych inwestycji w rozwój dzieci. To właśnie w książce nasz maluch znajdzie wskazówki, w jaki sposób zbudować swój własny system wartości.

Czytanie książek dzieciom ma wielki wpływ na ich wszechstronny rozwój, w tym rozwój intelektualny, emocjonalny, społeczny i językowy. Czytanie wspiera rozwój mózgu, wzbogaca słownictwo, rozszerza wiedzę, poprawia koncentrację i zdolność do wyrażania myśli i uczuć. Dodatkowo, wspólne czytanie buduje silną więź między rodzicem a dzieckiem.

Czytanie dzieciom to znakomity sposób na **zbudowanie i umocnienie więzi rodzinnej**. Dzięki wspólnemu czytaniu rodzice mogą spędzać z dziećmi czas, co jest niezwykle ważne dla rozwoju emocjonalnego dziecka. Takie chwile bliskości, w których rodzic czyta, przytula i poświęca uwagę dziecku, przekazują mu przesłanie: „Jesteś dla mnie ważny i kochany”. To z kolei sprzyja rozkwitaniu dziecka, budowaniu jego wiary w siebie, życzliwości, empatii i umiejętności społecznych.

Czytanie dzieciom ma także pozytywny wpływ na rozwój ich **umiejętności intelektualnych**. Poprzez czytanie dzieci uczą się języka, rozwijają słownictwo, a także uczą się myśleć i podejmować decyzje. Dobrze dobrane książki pomagają w rozwijaniu wyobraźni, wiedzy i wrażliwości moralnej, poszerzają tematykę zainteresowań dziecka oraz dają dostęp do treści, których nie dostarczy mu własne doświadczenie.

Regularne czytanie dzieciom wspiera ich **rozwój psychiczny** i wzmacnia poczucie własnej wartości. Głośne czytanie dziecku buduje więź pomiędzy rodzicem a dzieckiem, zaspokaja potrzeby emocjonalne, uczy języka i rozwija słownictwo, przygotowuje do samodzielnego czytania, rozwija wyobraźnię, poprawia koncentrację, ćwiczy pamięć, przynosi wiedzę ogólną, ułatwia naukę i rozwija poczucie humoru.

Oto najważniejsze zalety czytania wpływające na rozwój dziecka:

Czytanie na głos niemowlęciu stymuluje rozwój jego mózgu. Zanim małe dziecko nauczy się mówić – najpierw uczy się rozumieć mowę, czyli tworzy tzw. „słownik bierny”. Ta prawidłowość jest związana z kolejnością dojrzewania poszczególnych ośrodków w mózgu odpowiedzialnych za

rozumienie oraz artykułowanie mowy. Nauka mowy rozpoczyna się więc tak naprawdę od momentu kiedy niemowlę zaczyna być otaczane mową,

Czytanie kilkulatkowi rozbudza w nim ciekawość świata i pomaga mu zrozumieć siebie i innych. Wzory zachowań bohaterów bajkowych są przyjmowane przez najmłodszych bezkrytycznie – często możemy zaobserwować, że maluch odtwarza zachowanie ulubionej postaci bajkowej. Utożsamia się z postacią głównego bohatera; towarzyszy mu w wędrówce, razem z nim przeżywa radość, strach, smutek czy ból, nawiązuje przyjaźnie, stawia czoła wrogom, odpoczywa, bawi się. Dzieci szybko uczą się poprzez przykład – naśladując. Dzięki tej identyfikacji zapoznaje się z całą gamą emocji, uczuć i postaw. Uczy się zachowań społecznie akceptowanych oraz tych, które są potępiane.

Czytanie stymuluje rozwój mowy i usprawnia pamięć. Książki ubogacają tak bierny (rozumienie) jak i czynny (mowa) słownik dziecka, poszerzając wiedzę o świecie i pomagając w ten sposób odnosić sukcesy w przedszkolu i w szkole. Czytanie pomaga także w przezwyciężaniu dysleksji. Dzieci zapoznając się z bogactwem języka literackiego nabywają umiejętność poprawnego wysławiania się, mobilizuje do tworzenia własnych opowiadań i wierszy.

Warto do tego dodać także fakt, że przeprowadzone w Anglii badania ujawniły, że istnieje ścisła zależność pomiędzy godzinami spędzonymi przed ekranem a rozwojem słownictwa. Okazało się mianowicie, że prawie wszystkie tzw. „telewizyjne dzieci” mówią w wieku 3 lat na poziomie dzieci o rok młodszych.

Czytanie poszerza doświadczenia językowe dziecka, rozwija słownictwo, uczy wyrażać myśli i rozumieć sposoby mówienia innych ludzi. Im bogatszy język, tym sprawniejsze wyrażanie własnego zdania, lepsza umiejętność werbalizowania uczuć i potrzeb. Przeczytane w książkach historie uczą dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych, odnajdywania zależności i wyciągania własnych wniosków. Jednym słowem, czytanie kształtuje umiejętność samodzielnego myślenia i formułowania myśli – kompetencje niezbędne do właściwego funkcjonowania społecznego.

Czytanie kształtuje wrażliwość moralną dziecka. Dzieci którym rodzice regularnie czytają szybciej się rozwijają, łatwiej przyswajają wiedzę o świecie i ludziach, a także czują się bezpieczne i kochane. Świadczy o tym min. jego żywa reakcja kiedy słuchając opowiadania śmieje się, płacze a czasem nieruchomieje w momentach napięcia. Samodzielne czytanie wymaga od dziecka podjęcia wysiłku oraz wytrwania w nim dla osiągnięcia celu (przeczytania książki do końca). Wyrabia w dziecku cierpliwość i umiejętność oczekiwania na nagrodę odroczoną w czasie. Nagrodę tym większą, że osiągniętą wyłącznie własną pracą. Realizowanie przez dzieci zadań z tzw. odroczonym efektem wpływa pozytywnie na rozwój ich inteligencji emocjonalnej, niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania psychicznego.

Nauka samodzielnego czytania jest częścią mądrego wychowania, polegającego między innymi na stworzeniu klimatu, w którym nie wszystko musi być szybko, natychmiast. Kształtuje postawę cierpliwości, skupienia i refleksji nad tym, co się robi.

Czytanie książek a koncentracja. Brak koncentracji u dzieci jest naturalnym zjawiskiem na jednym z etapów rozwoju. Obecnie jednak psychologowie dziecięcy, wychowawcy, a także rodzice napotykać coraz większe trudności w pracy z dzieckiem nad umiejętnością skupiania uwagi. Wynika to z rosnącej liczby bodźców, jaka otacza nas w codziennym życiu. Dzieci bywają niespokojne i nadmiernie pobudzone. Nieumiejętność skupienia się na rzeczach istotnych sprawia, że stają się niepewne siebie i trudno znoszą porażki. Ćwiczenie koncentracji uwagi to bardzo trudne zadanie, ale niezbędne do prawidłowego rozwoju intelektualnego. Rodzice i bliscy dorośli powinni wspierać dzieci we wszystkich aktywnościach, które pomagają wydłużać czas koncentracji, szczególnie na tych zadaniach, które wymagają niepodzielności uwagi. Jedną z takich aktywności jest właśnie nauka czytania.

Książki kształtują pozytywny obraz siebie. Dziecko czytając wraz z rodzicem może pochwalić się swoją wiedzą. Chętniej będzie uczyło się i poznawało nowe pojęcia – ma to wpływ na ogólny rozwój społeczny dziecka. Książka zaspokaja potrzebę informacji i wzbogaca zasób wiadomości, zaś ilustracje w książkach ułatwiają tworzenie wyobrażeń o miejscach odległych i niedostępnych w codziennym życiu.

Książka pomaga w wyciszeniu i zrelaksowaniu się dziecka. Są dzieci, które mają spore trudności ze zrelaksowaniem się, wyciszeniem i odpoczynkiem od nadmiaru stymulacji i wrażeń. Bywają przez to nadmiernie pobudzone i chaotyczne w działaniu. Czytanie książek to jeden z najlepszych sposobów relaksu. Podróż w świat wyobraźni daje wytchnienie i tak potrzebną współczesnym dzieciom ciszę, zwłaszcza po zbyt długim oglądaniu telewizji czy graniu na komputerze.

Czytanie odpowiada również za budowanie szczególnego rodzaju więzi emocjonalnej pomiędzy rodzicami a dziećmi. Wspólne czytanie jest szczególną formą spędzania czasu z dzieckiem. To przynosi zarówno „korzyści natychmiastowe” jak i procentuje na przyszłość. Dzięki czytaniu cała rodzina może wspólnie spędzać czas. Treść książki często staje się pretekstem do rozmowy z rodzicami czy rówieśnikami na ważne dla dziecka tematy. Czytanie odpowiednich książek jest polecane jako forma leczenia psychoterapeutycznego dzieci nieśmiałych, nadmiernie agresywnych, z szeroko pojętymi trudnościami w rozwoju emocjonalno-społecznym. Książka może pomóc zarówno w poznaniu sytuacji, z którymi dziecko się nie zetknęło, jak też posłużyć za temat rozmowy o trudnych emocjach, których samo doświadcza. Czytanie uczy empatii i wrażliwości.

Wspólne głośne czytanie z dzieckiem pomoże mu pokonać wiele problemów wieku dorastania. Literatura daje wsparcie w zmaganiu z różnymi problemami. Ukazuje różnorodne wzorce myślenia. Ogromną rolę odgrywają tutaj bajki terapeutyczne. Jest to literatura powszechnie znana i dostępna. Według Marii Molickiej znanej bajkoterapeutki, jest ona ważną metodą wspierania i oddziaływania terapeutycznego we wczesnych okresach rozwoju dziecka. Może pomóc w efektywnym radzeniu sobie z sytuacjami trudnymi takimi jak: frustracje, lęki, niska samoocena, uzależnienia. Taka literatura kompensuje niezaspokojone potrzeby oraz wpływa na kształtowanie się poczucia własnej wartości. Ale w głośnym czytaniu chodzi tak naprawdę o to, aby poświęcić dziecku swój czas, uwagę, a przy tym miłość.

Jako rodzice kibicujmy naszym dzieciom w tej nauce. Zamiast sprowadzać czytanie do kolejnej metody stymulującej rozwój dziecka, spróbujmy traktować je jak wartościową zabawę lub rozrywkę, którą przecież w gruncie rzeczy jest.

Nauczmy się uznawać za sukces każdą sytuację, w której nasze dziecko samo sięga po książkę: ogląda okładkę, ilustracje, czyta pierwsze słowa, a potem zdania. Propagujmy takie zachowania, okazując zainteresowanie, rozmawiając z dzieckiem o tym, co właśnie obejrzało i przeczytało.

Jakie są korzyści z czytania dzieciom?

Rozwój intelektualny:

- **Rozwój mózgu:** Czytanie stymuluje pracę mózgu, tworząc nowe połączenia neuronowe, co wpływa na lepszy rozwój.
- **Rozwój języka:** Wzbogaca słownictwo, uczy poprawnej gramatyki i pisowni.
- **Zdolności poznawcze:** Wspiera rozwój pamięci, koncentracji, umiejętności logicznego myślenia i rozwiązywania problemów.
- **Rozwój wyobraźni:** Pobudza wyobraźnię i fantazję, umożliwiając dziecku stworzenie własnych obrazów i historii.

Rozwój emocjonalny:

- **Rozumienie emocji:** Książki pomagają dzieciom zrozumieć i nazwać swoje emocje, jak również empatyzować z innymi.
- **Utrwalenie zasad:** Pomagają zrozumieć i zaakceptować zasady społecznych interakcji.
- **Relaks i odprężenie:** Czytanie może być relaksującym i odprężającym doświadczeniem.

Rozwój społeczny:

- **Rozwój empatii:** Czytanie książek pozwala dziecku zrozumieć świat z perspektywy innych osób, rozwijając empatię.
- **Budowanie więzi:** Wspólne czytanie z rodzicem buduje silną więź emocjonalną, dając dziecku poczucie bezpieczeństwa i zrozumienia.

Inne korzyści:

- **Wiedza i ciekawostki:** Czytanie poszerza wiedzę na temat świata, historii, kultury, przyrody i wielu innych tematów.

- **Otwarcie na świat:** Książki mogą pomóc dziecku zrozumieć i zaakceptować różnorodność światopoglądów.
- **Zainteresowania i pasje:** Czytanie może być początkiem pasji i zainteresowań, które mogą towarzyszyć dziecku przez całe życie.

Porady dla rodziców: jak efektywnie czytać z dzieckiem?

- **Wybierajcie książki razem** – pozwól dziecku uczestniczyć w wyborze książek, które chcecie razem przeczytać. To zwiększa jego zaangażowanie i entuzjazm.
- **Czytaj z ekspresją** – używaj różnych głosów dla poszczególnych postaci, aby historia była bardziej żywa i ciekawa.
- **Zadawaj pytania** – podczas czytania, zadawaj dziecku pytania dotyczące historii, aby rozwijać jego zdolności analityczne i zrozumienie tekstu.
- **Stwórz rutynę** – regularne czytanie, najlepiej jako część wieczornej rutyny, pomaga dziecku wyciszyć się przed snem i jednocześnie stanowi cenny czas spędzony razem.

Stajemy się społeczeństwem, które czyta coraz mniej. Według niedawnych badań przeprowadzonych przez Zakład Badań Czytelnictwa Biblioteki Narodowej i TNS OBOP, 42% Polaków deklaruje brak zainteresowania książką. Wyniki te są zatrważające, ponieważ człowiek wychowany jedynie przez „szklany ekran” funkcjonuje zupełnie inaczej, niż ktoś kto czyta książki. Dlaczego? Ponieważ czytanie bardzo pozytywnie wpływa na ludzki rozwój.

Podsumowując, czytanie książek dzieciom to nie tylko sposób na rozrywkę, ale przede wszystkim inwestycja w przyszłość dziecka, która przynosi korzyści w wielu obszarach jego życia.